

1983 20.04.11

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

DPN-DP-0401-39/2011

Warszawa, 2011-04-19

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

SECRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 22.04.11
nr 3724 podpis. M

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez senator Małgorzatę Adamczak na 73. posiedzeniu Senatu w dniu 31 marca 2011 r., uprzejmie wyjaśniam:

W dniu 23 grudnia 2008 r. Minister Edukacji Narodowej podpisał rozporządzenie *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół* (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).

Nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego obowiązuje, począwszy od 1 września 2009 r., i jest wdrażana sukcesywnie. W roku szkolnym 2010/2011 nową podstawę programową stosuje się w przedszkolach, w klasach I i II szkoły podstawowej oraz w klasach I i II gimnazjum. Szkoły ponadgimnazjalne zaczną realizować nową podstawę programową, począwszy od 1 września 2012 r. W klasach nieobjętych reformą programową, do zakończenia cyklu kształcenia, będzie obowiązywała dotychczasowa podstawa programowa określona w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół* (Dz. U. z 2002 r. Nr 51, poz. 458, z późn. zm.).

Reforma programowa ma na celu w istotny sposób poprawić jakość oraz efekty kształcenia, w tym efekty w zakresie kształcenia historycznego i obywatelskiego.

W zakresie edukacji historycznej położono nacisk na rzetelne i gruntowne zapoznanie uczniów z postaciami oraz wydarzeniami najważniejszymi dla dziejów polskiej państwowości oraz kształtowanie poczucia tożsamości narodowej. Osiągnąć taki cel można poprzez pełną realizację treści nauczania, w tym treści nauczania dotyczących historii najnowszej. Dotychczasowy układ treści, w którym dzieje najnowsze omawiano co prawda dwukrotnie (raz w gimnazjum i ponownie w szkole ponadgimnazjalnej), ale zawsze pod koniec etapu edukacyjnego, powodował, że brak czasu zmuszał nauczyciela do szybkiego, pobieżnego i w związku z tym bardzo powierzchownego omawiania złożonych problemów historii XX wieku.

Nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego wprowadza połączenie programowe cyklu gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, które tworzy inny, od dotychczas stosowanego, układ treści nauczania. Zgodnie z przyjętymi założeniami w gimnazjum uczeń zapoznaje się z historią Polski i świata do 1918 roku, zaś materiał obejmujący dzieje po I wojnie światowej aż po czasy współczesne został przeniesiony do pierwszej klasy szkoły ponadgimnazjalnej. Przyjęcie powyższego rozwiązania w zakresie organizacji nauczania historii najnowszej wynika z przekonania, że ugruntowana i rzetelna znajomość historii XX wieku stanowi warunek lepszego zrozumienia otaczającego świata, mechanizmów życia społeczno-politycznego i wydarzeń dnia dzisiejszego, sprzyjając zarazem podnoszeniu świadomości obywatelskiej uczniów. Ponadto gwarantuje ono nauczycielowi możliwość omówienia wszystkich treści nauczania, z uwzględnieniem aspiracji poznawczych uczniów, którzy chcieliby interesujące ich kwestie pogłębić.

Przeprowadzona w 1999 r. reforma systemu edukacji wprowadziła zasadę pluralizmu na rynku podręczników szkolnych. Powstała bardzo zróżnicowana oferta podręczników szkolnych, z której nauczyciele mogą korzystać w zależności od preferowanych metod nauczania i potrzeb uczniów. Celem tego działania było zapewnienie nauczycielom dostępu do jak najpełniejszej oferty dydaktycznej i umożliwienie wyboru najlepszego podręcznika, dostosowanego do potrzeb danej grupy uczniów.

Począwszy od roku szkolnego 2009/2010, w klasach, w których obowiązuje nowa podstawa programowa, określona w przytoczonym wyżej rozporządzeniu z 23 grudnia 2008 r., mogą być stosowane podręczniki zgodne z nową podstawą programową i wpisane do odrębnego wykazu podręczników zgodnych z tą podstawą. Wymiana podręczników w związku z nową podstawą programową odbywa się sukcesywnie. W roku szkolnym 2010/2011 konieczność zakupu nowych podręczników dotyczy tylko dwóch spośród dwunastu roczników uczniów, czyli tych, którzy uczą się w klasach II szkół podstawowych i klasach II gimnazjum.

W roku szkolnym 2010/2011 uczniowie klas I szkół podstawowych i klas I gimnazjum mają już możliwość odkupienia używanych podręczników od ubiegłorocznych pierwszoklasistów, ponieważ nauczyciele mają prawo stosować w kolejnych latach te same podręczniki. Ponadto jeżeli nauczyciel oceni, że poprzednia wersja podręcznika nie różni się istotnie od tej wpisanej na listę podręczników zgodnych z nową podstawą programową i uczniowie bez przeszkód mogliby z niej korzystać, może poinformować uczniów o możliwości korzystania również z tej wersji. Uczniowie pozostałych klas wszystkich typów szkół uczą się według dotychczasowej podstawy programowej i również mogą korzystać z używanych podręczników.

Zgodnie bowiem z art. 22a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (j.t. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), to nauczyciel ma prawo wyboru podręcznika spośród podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego, a zatem decyzja, czy i z jakich podręczników korzystać na zajęciach, należy do nauczyciela, i nie ma formalnych przeszkód, aby nauczyciele wybierali w kolejnych latach te same podręczniki. Ponadto zgodnie z art. 22b przywołanej powyżej ustawy dyrektor szkoły może podejmować działania organizacyjne umożliwiające obrót używanymi podręcznikami na terenie szkoły.

Uprzejmie informuję, że Ministerstwo Edukacji Narodowej podejmuje działania mające na celu obniżenie obciążeń finansowych związanych z zakupem podręczników. Od kilku lat realizowany jest Rządowy program pomocy uczniom „Wyprawka szkolna”, którego celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów, szczególnie pochodzących z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji

materialnej oraz wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów poprzez zakup podręczników. Od roku szkolnego 2009/2010 programem są również objęci uczniowie klas I gimnazjum, którzy z uwagi na wejście w życie nowej podstawy programowej korzystają z nowych podręczników.

z poważaniem

w/z MINISTRA
SEKRETARZ STANU
Krzysztof Szumilas
Krzysztof Szumilas